

האם אפשר לזרוק לפח את עשרת הדיברות התנכיים?

מהי האלטרנטיבה?

מראת ידע 3/2023

ד"ר ברכה קליין תאיר

לפי ההתנהגות שלנו בני האדם; חילונים - דתיים - חרדים - מסורתיים, אבל בעיקר פוליטיקאים, התשובה היא כן!!! מצפן עשרת הדיברות התמוסס בשנים האחרונות במרחב הציבורי והבין אישי. ראינו עד כמה לשון הרע, חוסר כבוד לאחר, תיוג מסוכן של אנשים, שחיתות שלטונית, קידום תועלות אישיות, כוחנות, פוליטיזציה של המשפט הפכו לחמצן מזוהם אותו אנחנו נושמים כבר 20 שנים X 24 שעות ביממה X 7 ימים כל שבוע (צפו בסדרה "בשם האב"/ערוץ כאן...קראו טוקבקים...צפו בשידורים מכנסת ישראל).

אני יודעת שהכותר מאתגר את המחשבה ואת הרגש. אבל מציעה לכולנו להתבונן במראה = ביחסים בהם אנחנו מעורבים כדי לראות את האמת המרה. והאמת המרה, מושפרצת היום החוצה בעוז וגאון ולא ניתן יותר להחזיר את השד לבקבוק, כפי שרבים מבקשים.

היום אין יותר הנחות בנתיב האבולוציה האוניברסלית לה כולנו נדרשים. אם איננו ביושרה עם מה שאנחנו מצויים לו, אם מוחנו - ליבנו - פיננו ומעשינו אינם שווים, אנחנו משלמים מיידית קארמה מייסרת. עדות לכך הוא הכאוס הנוכחי בחברה הישראלית המשקף הפרה בוטה של חוקים קוסמיים רבים וביניהם גם עשרת הדיברות.

הכאוס בארץ או במילים אחרות ההתאבכות השלילית, מופיע בנקודת מפגש חשובה ביותר של התמרה - טרנספורמציה - אבולוציה; מאבולוציה ארצית-דתית - רוחנית (מתחת לשמש)...לאבולוציה אוניברסלית - אדוניתית (להיות אדון חיי) - אוטופואטית (self-creator). מעל השמש. אנחנו בעצם מתנסים בשינוי היסטורי - **שינוי בצופן החיים וביסודות החיים, שינוי שונה ולעיתים הפוך לכל מה שחוינו והכרנו עד היום.**

עד כה יסודות החיים נשענו על עשרת הדיברות התנכיים ועל מידות רוחניות = **אבולוציה דתית - ארצית - רוחנית** (ממד 7/72). התכלית של תוכנית זו הייתה להשיג את השלם הרוחני שאנחנו (זרע) ולהתייבץ בפני שער הגאולה. אלא שתוכנית זו סיימה את תפקידה עם תחילת שנות ה-2000, זאת מאחר ועוצמתה התפוגגה בדיוק כמו שלעיסת מסטיק ממושכת מפוגגת את טעמו. נדרשת עוצמה חדשה שתסייע לאנושות להמשיך לטפס ולממש פוטנציאל גדול יותר ממהות האור שהיא.

העוצמה החדשה שנפתחה לכולם מתחילה לבסס יסודות חיים חדשים הנשענים על עשרת דיברות אוניברסליים ועל מידות אדוניתיות = **אבולוציה אוניברסלית**. התכלית של תוכנית זו היא להתמיר את החומר

הדחוס והצורה (הגדרה, סיווג, תיוג, פרשנות) להם אנחנו נותנים כוח לעוצמה שהיא מכלול = מעבר לכן/לא, נכון/לא נכון, טוב/רע וכד'. רק עוצמה שהיא אור נעדר צורה/הגדרה תאפשר לנו להיכנס מבעד לשער הגאולה, לחצות חור שחור אימתני ולהתגלם בכללות האדוניתית שהיא השורש הקיומי שלנו (ממד 10, הקומה ה-100).

אם מידות רוחניות שעליהן נכתבו מאות ספרים ומאמרי הגות, הן בסיס הפירמידה הקיומית שלנו, הרי שמידות אדוניתיות שהן חדשות לחלוטין ומופיעות כעת עם פתיחת שערי שמייים, הן פאות הפירמידה המובילות לפסגה, לקודקוד. **הלב בונה את היסודות הקיומיים שלנו, המוח והרטטים שלנו בונים את הקומות.** כאשר אנחנו יודעים לשלב בין מוח לב = בינת הלב, אנחנו הופכים למאסטרים אוטופואטיים (self-creators).

המעבר מתנועה אופקית לתנועה אנכית, מלהיות פיונים על לוח המשחק של בעלי הכוח, השררה והממון, ל- להיות מאסטרים אוטופואטיים, היא נקודת טרנספורמציה מאתגרת. כמו בכל נקודת מפנה, כולנו נזרקים אל לוע התבערה, הכאוס, ההתלהטות ואובדן העשתונות. לאנרגיה הרותחת אצל כולם יש תפקיד אחד חשוב: להמיס את כל מלבושי החומר הכבדים, להמיס הרגלים, התניות, קונספטים שאינם רלוונטיים עוד, להתבונן נכוחה ברע המבעבע בתוכנו, במיוחד בפער בין לקשקש את עשרת הדיברות אבל בפועל לא להיות אותם, לא ליישם אותם באמת. אבל יותר מכל, להמיס צורה, תיוג, הגדרה, השוואתיות, לעומתיות, שקרים, מניפולציות שהפכו לתחמושת בידי רבים, ולנסות להתעלות אל מעבר לצורה, אל עבר אור הפוטנציאל, אל עבר מהות האל. לכן, דווקא המדורות שהדליקו המוחים בכמה מקומות בארץ במהלך 12 השבועות האחרונים, הם אלה שיצרו את ההזדמנות לטרנספורמציה אמיתית.

בתהליך הטרנספורמציה – אבולוציה – שינוי צורה;
אור הוא הדלק,
אהבה היא הדרך,
אושר הוא התוצאה.

ככול שהאדם מצליח להתמיר את עצמו לממדים זכים, שקופים, כנים יותר, אושרו גדול יותר. ככול שהוא מציית לתקנות הקוסמיות ומתקרב לגרעין המהות, הוא לא רק אהבה – ענווה - סובלנות אלא גם אמת, אור, חופש, עוצמה, אושר, שפע. הוא לא נתון להשפעת גליות החיים. כלומר, הוא לא רק מתפלל, מקפיד על מנהגים ומצטט בעל פה את עשרת הדיברות, אלא גם הופך להיות הדבר = יושרה.

מידות רוחניות - דתיות בין אדם לאל ובין אדם לחברו – לטובת המכלול:

לפני כ- 4000 שנים, במסגרת התוכנית הדתית-ארצית לאבולוציה, הציג האל את עשרת הדיברות המצויינים בכל כתבי הקודש (אבולוציה ארצית/דתית/משולש עולה/מדיום מוות - חומר). האל עצמו **חרט** אותם על אבן ואף **הגה** אותם בקול (דיבר). אלה היו חוקים קוסמיים מוצפנים שהציות להם איפשר ועדיין מאפשר לפתח אדם בעל מידות רוחניות: מהות של טוב, טוהר, כבוד, קבלה, נתינה, סבלנות, סובלנות, אהבה, אושר... אדם שראוי להשיג את האל.

כלומר, משה בעצם הוריד מהר סיני את האפשרות להיות **חופש** = להיות מהות = להיות אור = להיות אל = להיות מעבר לצורה = לראות פוטנציאל כגל מבלי להפילו לחלקיק = להיות באמונה שמעל דעת = להיות מנותק ממנגנוני השפעה.

לו העם היה מבין לא רק את הפשט אלא את הסוד הטמון בדברות והיה שומר עליהם בדקויות, לא דתית אלא תודעתית מתוך הבנה עמוקה, מצב העולם היה היום שונה.

1. אֲנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם – המהות האמיתית שלנו היא מהות אל, מהות אור. בכוחה להוציא אותנו מכל מדיום של חושך, דחיסות, שליליות, שיעבוד, כליאה, במילים אחרות, בכוחה להוציא אותנו מ'מצרים' אל עבר הארץ המובטחת שהיא "ירושלים של מעלה".
2. לֹא יִהְיֶה לְךָ אֱלֹהִים אֲחֵרִים עַל פְּנֵי. לֹא-תַעֲשֶׂה לְךָ פֶסֶל, וְכָל-תְּמוּנָה – אין משהו אחר לדבוק בו ולהישען עליו מלבד מהותנו האלוהית נעדרת הצורה, בדיוק כמו האל. כל צורה שנעבוד אותה מקבעת אותנו במדיום ארץ שיפוטי, השוואתי, תיוגי. לכן, עלינו להתגבר על זהויות, פסלים, תמונות - תכונות הצורה ולהתעלות אל מציאות האמת שהיא מעבר לצורה.
3. לֹא תִשָּׂא אֶת-נֶשְׁם-ה' אֱלֹהֶיךָ לְשָׁוָא – הקשר עם המהות שלנו, או עם האל, חייב להיות מתוך כוונה טהורה והבנה עמוקה. אי אפשר לתחזק פער בין 'לדבר על' לבין 'להיות את'. אי אפשר ללכת עם 'כיפה' על הראש ולייצר לשון רעה תמידית.
4. זָכוֹר אֶת-יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ – עלינו תמיד לזכור את השלם – 7 (פרח הבריאה). כאשר אנחנו הווים שלם, חושבים שלם, מדברים שלם, אנחנו נמצאים במציאות של אור נעדרת מאמץ, ללא בזבז משאבים או השקעה כלשהי. וְיָכַל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלֹאכֶתוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה.
5. כִּבְד אֶת-אֲבִיךָ וְאֶת-אִמְךָ – דיבר חריג מכיוון שאין הכוונה רק לכבד את האב והאם הארציים שלנו (הם בית הקיבול האבולוציוני שלנו), אלא לכבד את המקור, את הפנים המקוריים שלנו לפני אבינו ואימנו הארציים, את הזרע הרוחני שלנו, אור עליון, הבורא.
6. לֹא תִרְצַח.
7. לֹא תִנְאֹף.
8. לֹא תִגְנוֹב.
9. לֹא-תַעֲנֶה בְרַעַךְ עַד שִׁקֵּר.
10. לֹא תִחְמַד.

אם חמשת הדיברות הראשונים נוגעים בכבוד, הרי שבחמשת הדיברות השניים אנחנו מצווים הלכה למעשה לכבד את היחסים שלנו.

מאחר והראשונים עוסקים באמונה ובידיעה מעל דעת, לעיתים קשה להבינם ולתפושם, השניים הם קונקרטיים. **הכבוד לאל, לאם, לאב, למהות שלנו משתקפים בכבוד לאחר.**

בואו שוב נבדוק את מצבנו; תתבוננו בעצמכם, על עצמכם, על היחסים שלכם, סביבכם...האומנם הדיברות מתקיימים?

כוח "העגל": החומר, הצורה, התענוגות, התועלות האישיות, כל מה שמנקר עיניים ומביא לטומאה, היה חזק ועדיין נותר חזק והוא זה ששוב ושוב מפיל אותנו אל החושך החונק. ברגע שהדת הפכה לקרדום כוחני פוליטי – כלכלי - חברתי (תוכנית לאבולוציה לא יכולה להיות דוקטרינה), אנחנו אף התרחקנו ממימוש עשרת הדיברות והמידות הרחניות ולכן חווים ייסורים רבים. לפיכך, הדת הפכה למסטיק שסר טעמו ובכך, סיימה את תפקידה כתוכנית לאבולוציה. ייקח עוד כמה עשורים עד שנראה אותה נמוגה ממרכז חיינו.

הרמב"ם קבע בהקדמתו לפירוש מסכת אבות המכונה "שמונה פרקים", שמצוות היהדות למעשה הם אמצעי להשגת תיקון המידות והשכל, והציוויים נועדו להביא את האדם לאיזון ולדרך האמצע שבה כל מידותיו מאוזנות וממוצעות. עוד קבע כי כל מידה רעה, היא מחיצה המבדילה בין האדם לבין אלוהיו. עוד קבע שאדם שמידותיו אינן מתוקנות נחשב ל"חולה נפש", ותקנתו הוא שילך לחכם, "רופא נפשות" שילמד אותו כיצד לתקן את מידותיו, בדיוק כמו שאדם שחולה בגופו, הולך לרופא שנותן לו תרופה לרפא את גופו.

הבעל שם טוב מייסד החסידות, חידש שיטה כללית שיש לה פרשנויות שונות, שבין היתר מתייחסת גם לתיקון המידות, שעיקרה מתמצים בשלושה שלבים: "הכנעה, הבדלה, המתקה."

הרמח"ל בהקדמה לספרו "מסילת ישרים" הציג סוג של מסילה או סולם מוסרי, שעולים בו מעלה אחר מעלה באופן הדרגתי, ומתקנים את המידות. בין השלבים ב"סולם" זה הוא מונה מאפיינים מצפוניים כמו זהירות מוסרית, זריזות מוסרית, נקיות מוסרית, פרישות, חסידות וענוה.

רבנו בחיי בספרו "חובות הלבבות" קובע שמקצוע של ידיעת המצפון וחקר הפנימיות הוא מקצוע חשוב בלימוד התורה. הוא טובע את המושג "אחרי המעשים ימשכו הלבבות", וקובע כי המעשים מטביעים את חותמם בנפש האדם, אם לחיוב ואם לשלילה. עוד הוא קובע שהאדם זקוק ללהיטות ורצון עז למען תיקון מידותיו, כי שינוי מההרגלים שנטבעו בו, מהווה מאמץ קשה לאדם, והוא משול כפי שכותב הרמב"ם לחולה שצריך לקחת תרופות מרות.

במאה ה-16 בתקופת הזוהר של הקבלה בארץ ישראל נכתב בידי **הרב משה קורדובירו** הספר "תומר דבורה" (ספר מוסר קבלי). ספר מוסר ותיקון מידות זה מבוסס מפורשות על עשר הספירות.

ספר נוסף שנכתב באותה תקופה, שקשור לתיקון המידות על פי הקבלה הוא הספר "שערי קדושה" של רבי חיים ויטל תלמיד האר"י, שבהקדמתו הוא כותב שבידי הנביאים וירשיהם הפרושים הייתה החכמה של זיכור הנפש, אך שברוב הימים והדורות נתמעטו הלבבות והידיעות, ונסתם כל חזון, ולכן הדבר מניע אותו לחבר את הספר.

רבי ישראל מסלנט מייסדה של תנועת המוסר הוסיף נופך משלו ב"אגרת המוסר" שכתב. גם הרב קוק כתב ספר בנושא בשם "מוסר אביך", בו הוא דן בהיבטים שונים בתחומים אלו הנוגעים למוסריותו של אדם. וכן כתב את הספר "מידות הראי"ה", בו הוא מסביר בצורה מעמיקה את עיקרן של המידות.

מכאן שרבים מהכתובים החכמים נגעו בצו הקיומי המוסרי שלנו כעם יהודי המתבסס על עשרת הדיברות.

אבל מה קורה בפועל?

לשון הרע, פשיעה, כפייה, פעולות לתועלת אישית, שקרים, ניצול ועוד, הפכו את הדת לעבודה זרה בעוד שהעטיפה נשארה דתית. הפער הזה יוצר התאבכות שלילית שלא מקדמת אף אחד לשום מקום, חוץ מל"גיהינום".

מידות אדוניתיות – אוניברסליות:

לכן, החל משנות ה-2000 הוצגה בפני האנושות תוכנית חדשה לאבולוציה בשם "ספר הידע" לפיה הדיברות האוניברסליים והמידות האדוניתיות אינם ציוויים אלא מצפנים להיאחז בהם. האדם יבחר את נתיבו לאורו של מצפנו.

עשרת הדיברות החדשים (תמונות אור פירמידליות - צופני החיים האמיתיים של עץ החיים, דעתי בלבד):

1. כבוד ליצור האנוש, כבוד לאל (כבוד לאחר/כבוד למהות האני/כבוד לאל).
2. אלקטרון-על מחבר בשרשרת פרוגרסיבית את כל רשתות האור המייצגות רמות תודעה שונות של האל. היקום הוא בית אחד של היכולות רבים.
3. השכל האלוהי/מוח המאקרו של יצור האנוש מניע את אור אינסוף ומאציל אותו על הקישורים המעצבים יקומים שנבראים ללא הרף.
4. עין האב - יהוה - הורוס משגיחים על הבריאה. העין השלישית של יצור האנוש היא הפתח לפתיחת צופן הבריאה.
5. כל אחד שידע מי הוא ישקף את עוצמת היקום והאמת המוחלטת והנצחית על תודעות מנוונות.
6. הכל יעשה לטובת המכלול. הבריאה כולה היא שלם בתוך שלם.

7. כל אדם יאחז בשפה אחת – שפת האמת נטולת הגדרה אבל עשירה בתודעה ובהבנה עמוקה. לפיכך, הוא יהפוך שרשרת של מילים למחשבה יחידה (שורש).
8. כל אדם אחראי לחינוך העצמי שלו. כל אחד נטען ב מתוך שדה האמת שלו. אין להתערב בנתיבם של אחרים.
9. העושר הלאומי יחולק באופן צודק (לא שווה. הצדק של קוסמוס אינו הצדק של העולם. הוא פועל על פי תודעת התקנה ובמיוחד, על פי חוק שיווי משקל = הומאורזיס ולא הומאוסתזיס).
10. כולנו אחים ואחיות מהות.

מידות אדוניתיות הנגזרות מעשרת הדיברות האוניברסליים מתמקדות בעיקר ביחסים של האדם עם עצמו: אוחז בהגה לחיים בידי, פועל ממקום של חופש (אי-רצון, אי-קיום) נטול השפעות חיצוניות (תגובתיות), אדון בביתו הפנימי (יש לי אותי), מקרין אהבה תודעתית, פועל עם תודעה אוניברסלית - תודעת התקנה, הופך למורה שמש בעל תודעה ניטרלית מתקדמת, מאירה, מעוררת ומאפשרת חיים. מימושן, מאפשר לאדם להמשיך לטפס בסולם האבולוציוני ולהשיג את ממד הכוללות האדוניתית – ממד 10.

כלומר, הדיברות האוניברסליים והמידות האדוניתיות יוצאים מנקודת הנחה שהאדם הוא יצור תבוני, בעל היכולת הכול יכולה, פועל כמערכת אוטופואטית (self-creator), בעל תודעה אוניברסלית שהיא תודעת אל ולפיכך, אין יותר צורך בציווי כדי לאמן את תודעתו, אלא בתזכורת לגבי האמת הקוסמית.

תפקיד התזכורת הוא לסייע בידי האדם להתערטל מכל הזהויות שלו, לאיין את האגו, לשחרר אחיזה בקרנות המזבח הארצי, לאחוז בהגה לחייו בידי, להיות האדון לקיומו, לגדוע את השפעת מנגנוני השפעה מתוחכמים, בעיקר מנגנונים "שבטיים" מניפולטיביים (הפעלת פצחני תודעה כדי להציג אמת אינטרסנטית), לפתוח את שער השורש של הקיום – ממד 10, מדיום הקובייה, אור קדוש, נקודת מוקד של האנרגיה האדירה ולחוות אמת וחופש.

בהמשך, כאשר פלנטת ארץ תהפוך בסופו של דבר לפלנטת אור, לא יהיו יותר דיברות ומידות, אלא מספר חוקים מצומצם שישמור על שיווי המשקל של הקיום. בספרו הדרך הרביעית מציין אוספנסקי כי ככול שאנחנו מטפסים ממדיום ארץ חזרה לקוסמוס האוניברסלי, קובץ החוקים והתקנות מצטמצם עד שמגיעים לדיבר אחד בלבד: כבוד ליצור האנוש – כבוד לאל (כבוד לאחד, לשלם, ואהבת לרעך כמוך).

מי שמסוגל לראות את הורדים מעבר לקוצים, יצליח בטיפוס.

המצפון:

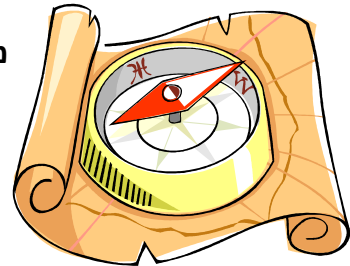
בניגוד לדברות התנכיים המלווים בציוויים/מצוות, הדברות האוניברסליים מלווים במצפון האדם. המצפון הוא המדריך האמיתי של האדם. הוא מנגנון האיזון והצדק שלנו הנמצא בתוך גלגל מושלם שלעולם אינו תחת בקרה.

מה שמבדיל אנשים מאנשים אלה מאזני המצפון שלהם. כאשר הרצפה הרוחנית של הפירמידה מבוססת על הלב, פאות הפירמידה עליהן עלינו לטפס מארציות לאוניברסליות מבוססות על המוח, הקואורדינטה שמחברת אותם יחדיו הוא המצפון (בינת הלב). בידיו למנוע או להביא אותנו מהר ככול האפשר אל קודקוד הפירמידה.

מצפון/שיווי משקל/אהבה/שמחה/הודיה/נדיבות/סליחה =
מצפון/כיוון/תכלית/חובות משימה/נאמנות = **מוצפן/גילוי** הסוד/פתיחת
הטבעות בשרשרת. כאשר המצפון שלנו נמצא בשיווי משקל, אנחנו
מצליחים לנטרל עוולות ושליליות.

מצפן הוא מכשיר פשוט הבנוי לרוב מלוח עגול ועליו מחט מגנטית המורה לכיוון צפון וגם מודד את הזוויות במישור האופק (כלומר, מדידת כיוון הרכיב האופקי של השדה המגנטי של כדור הארץ). המצפן מצביע בקירוב רב אל כיוון הקטבים המגנטיים שמיקומם שונה מאשר הקטבים הגאוגרפיים. משתמשים בו לצורך ניווט באמצעות השדה המגנטי של כדור הארץ. כאשר נמצאות כמויות משמעותיות של ברזל או פלדה באזור הסמוך למצפן, הם מפריעים להכוונה המדויקת. למצפן ערך רב כאשר הוא פועל בשילוב מפה מדויקת.

במובנים מסוימים ניתן להשוות את המצפן למתנה יקרה שהעניק לנו האל. קיבלנו מצפן המכוון את דרכנו בנתיב האבולוציוני (התכלית, חובות המשימה) + מפה (סולם הטיפוס) המאירים את קיומנו באופן מדויק ויעיל. ללא מצפון ומפה היינו אבודים וחסרי אונים. "גאולתכם היא קול מצפונכם" ("ספר הידע", 27/399).

את הציווי הערכי – מצפוני הראשון קיבלנו בתחילת הבריאה: וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם כִּי טוֹב וַיְבַדֵּל אֱלֹהִים בֵּין הָאָדָם וּבֵין הַחַיָּוָה. כלומר, בשונה מכל היצורים האחרים החיים על פני האדמה, חנן אותנו האל ביכולת להכיר את עצמנו ולהבדיל בין טוב לרע. לכן משמעותה המילולית של המילה 'מצפון' ביוונית היא "ידע פנימי". מצפון = שמש האמת. המצפון פועל כעד פנימי או כשופט פנימי ובכוחו לבחון את מעשינו, גישותינו ובחירותינו.

הבושה שאחזה באדם וחווה בעקבות חטאם הוכיחה שכל אחד מהם ניחן במצפון (בראשית ג'). למרבה הצער, מצפון מיוסר לא יכול היה בשלב ההוא להועיל להם במאומה. הם התעלמו במכוון מחוק אלוהי. כיצורי אנוש מושלמים, הם פעלו בהכרה מלאה ולא הייתה להם כל דרך חזרה. לעומתם, איוב, כן הקשיב לקול מצפונו למרות המכות שנחתו עליו: "בצדקתי החזקתי ולא ארפֵּק; לא יִחַרֵּף [אותי] לבבי מימי" (איוב כ"ז).

ייסורי מצפון הם חלק אינהרנטי בהתנהלות הערכית שלנו. המחלות שלנו צוברות ערך ביחס לריכוזה של המצוקה היושבת על ייסורי מצפון: למחסור - לחששות - לעצב בחיינו. הם מתרחשים כאשר הרצון המזערי – החלקיק האלוהי – רצון המהות מתעורר ומבקש את אשר התחייבנו להשיג בחיים אלה: להשיג קומה גבוהה של מציאות האמת... להתחבר אל שורש הדברים (אמת)... להשיג את עצמנו האמיתי – מהותי. רגשי אשמה הם אולי דרכו של המצפון לומר לנו שעשינו משהו רע או לא בכיוון לכן, כאשר רגשות אלו מניעים את החוטא להתחרט על חטאיו, גם החטאים החמורים מכול ייסלחו לו.

קִיבּוּ וסנקה (פילוסופים רומאיים בתחילת הספירה) סיווגו את המצפון כקול הפנימי המקטר והמסנגר על התנהגות האדם על פי המוסריות שבה. האסכולה הסטואית (מתקופתו של זנון) עיקר עיסוקה היה בחוזק האופי (הטוב) המתבטא במידות טובות ובחולשת האופי (הרוע). אסכולה זו השפיעה רבות על עולם המחשבה

היווני ואף היהודי. כריסיפוס מסולי (פילוסוף סטואי יווני שהשאיר חותם על תורת המוסר = מידות טובות) הגדיר את המצפון כתודעת ההרמוניה של האדם. כהרגשה פנימית (תבונה) הנטועה בליבו של האדם המבחינה אם הרוח שלו נמצא בהרמוניה עם הסדר הקוסמי.

ז'אן-ז'אק רוסו חשב כי לא ניתן להתייחס למצפון במנותק מהבינה. הבינה היא הכלי שמגשים אותו. אם הבינה אינה מספיקה לבטא את הסגולות המוסריות האנושיות, זה משום שהיא מונעת על ידי אינטרס אישי. לעומתה, בינה השואפת לשלמות ככלי מוסרי, מאפשרת לנו ללמוד ולגלות את ההבדל בין טוב לרע. היא יוצקת משמעות לרעיונות הערכיים - מופשטים של המצפון.

הפסיכולוג אריך פרום (פסיכולוג חברתי ופילוסוף) מתאר שני סוגי מצפון: מצפון מרותי ומצפון הומניסטי.

- **מצפון מרותי** הוא קולו המופנם של בעל המרות החיצוני: ההורה, המנהיג, איש הדת, דעת הקהל, שהאדם רוצה להפיק רצונו בגלל הערצתו או בגלל יראתו. מצפון זה יושב על ציות, הקרבה, טיפוח רגש חובה. בעל המרות הופך ל"שוטר פנימי" החי בקרבו של האדם (ציוויים ואיסורים).
- **מצפון מהותי - הומניסטי** (גם אי ציות אזרחי...סרבנות) הוא תזכורת של האדם לעצמו, התגובה של האישיות כולה לתפקודה התקין או לחוסר תפקודה. השופט העצמי שבודק כיצד אנו מתפקדים כבני אנוש. הידיעה העצמית של האדם בהצלחתו או בכישלונו באמנות החיים.

קשה לאדם להגיע למצפון הומניסטי, טוען פרום, משתי סיבות:

1. **האדם צריך להאזין לעצמו כדי להכיר את קול מצפונו**, ודבר זה קשה מאוד לבן תרבות המערב, שכן בתרבות זו האדם נוהג להאזין לכל קול ולכל אדם חוץ מלו עצמו, וגם בגלל שהאדם חסר באופן כללי את היכולת להתייחד עם עצמו, ומעדיף אפילו בני לווייה תפלים ועיסוקים ריקים ובלבד שלא יישאר עם עצמו לבד.
2. **המצפון הפנימי דובר אל האדם בעקיפין ולא במישרין**, כך שלעיתים קרובות האדם איננו יודע כלל שקול המצפון דובר אליו, אם באמצעות תחושה עמומה וסתמית של אשם ואי נוחות, וליאות ופיזור דעת, ואם בצורה של חרדות עמוקות ועזות כמו פחד המוות, פחד מזקנה, או פחד מיחס שלילי של הזולת כלפיו.

אכן, בכולנו מתקיים שיח ער בין המצפון לבין האגו ומלבושיו; בין סולם הצרכים לרצונות האמיתיים; בין התענוגות שלמדנו לצבור, לבין מילוי של אור, בין מצפון מרותי למצפון הומניסטי. אלא שבשני העשורים האחרונים הרבה כוחות 'רשע' שמשפיעים על המגנט במגמה של כדור הארץ, משבשם גם את מצפוננו וגורמים לסירוס עשרת הדברות התנכיים. התוצאה; התחלנו לשחוט הרבה פרות קדושות אשר הביאו להידרדרות ערכית - מצפונית שערערו את שיווי המשקל. פראות רבות נפערו במארג החברתי - שילטוני - אנושי. הפלגנות, ההשוואתיות, הרמיסה, אי היכולת להבחין בין טוב לרע בתחומים חשובים רבים, הפכו את חיינו להישרדות אחת גדולה מלווה בכאב, בתסכול, בדיכאונות. הכול הפך לנצלני, לאנוכי, לתועלת אישית. אנחנו תועים בדרכנו.

לכן חשוב, דווקא בעת הסוערת שלנו בה הכל התערער, לאחוז בעשרת הדיברות האוניברסליים ובמידות האדוניתיות. כלומר, כל אחד אחראי לתודעתו העצמית. כל אחד הוא המחנך של עצמו. כל אחד הוא התליין של עצמו. כל אחד פוגש את גורלו בהתאם להשקעה האבולוציונית שלו. כל אחד אחראי לנתיבו שלו בלבד ואם רוצה הוא לשנות את מציאות קיומו, עליו לשנות את צורת הכוונה – האמונה – הרצון – המחשבה – התודעה - התא. עליו לערטל מחשבות מפרשנויות מוגבלות ולנסות להשיג מחשבת שורש – את גרעין מהותו.

חופש בחירה.

מפגש שיח סלון הבא ביום שלישי 18.4

על הנושא: אני לא מנסה להשיג דבר, למגנט דבר, אלא להיות הדבר עצמו!!!

במכירות, בשיווק, בניהול, ביחסים, אין דבר חיצוני לנו שחשוב להשיג או למגנט. הדבר היחיד בו עלינו להתמקד הוא איך להביא חדשנות ערך המבוססת על **להיות – לגלות – להשיג.**

<https://bit.ly/3OJVPoC>

מציעה גם לקרוא את האגרת: bit.ly/3z9Bpja

